

כלכלה

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	(27×2)	—	54 נקודות
פרק שני	—	(24×1)	—	24 נקודות
פרק שלישי	—	(11×2)	—	22 נקודות
סה"כ	—			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: כתוב תשובות תמציתיות ומדויקות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (54 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-4 (לכל שאלה – 27 נקודות).

1. שר האוצר יזם תוכנית מקיפה לבניית אלפי דירות ברחבי הארץ, כדי לסייע לזוגות הצעירים בישראל.
א. מהי הגישה הכלכלית-חברתית ששר האוצר נוקט? הצג שני מאפיינים לגישה זו. (7 נקודות)
ב. כיצד תשפיע התוכנית לבניית אלפי דירות ברחבי הארץ לזוגות צעירים על הרכב הייצור במשק בטווח הקצר ובטווח הארוך? הצג והסבר באמצעות עקומת התמורה.
הנח שהמשק הישראלי הוא במצב של שיווי משקל בתעסוקה מלאה.
(10 נקודות)
ג. כיצד ישפיע יישום התוכנית על רמת התוצר ועל גובה המחירים במשק? הצג והסבר באמצעות המודל הקיינסיאני.
הנח שהמשק הישראלי הוא במצב של שיווי משקל בתעסוקה מלאה.
(10 נקודות)
2. ישראלים רבים התחילו לרכוש נדל"ן בארצות הברית. רכישות אלה גורמות לשינוי בשער החליפין.
א. מהו שער חליפין? הבא דוגמה בנתונים מספריים. (6 נקודות)
ב. כיצד רכישת הנדל"ן בארצות הברית גורמת לשינוי בשער החליפין בישראל? הצג והסבר באמצעות עקומות ביקוש והיצע של שוק המט"ח בישראל. כיצד מכוּנה השינוי הזה בשער החליפין?
(10 נקודות)
ג. כיצד ישפיע השינוי בשער החליפין על היקף התעסוקה ורמת התוצר במשק? הצג והסבר באמצעות המודל הקיינסיאני. הנח שהמשק הישראלי הוא במצב של שיווי משקל באבטלה.
(11 נקודות)

3. בשוק התכשיטים מתקיימת תחרות משוכללת.

א. מהי תחרות משוכללת? הצג שלושה תנאים להתקיימותה. (6 נקודות)

מחיר הזהב המשמש לייצור תכשיטי זהב עָלָה.

ב. הצג והסבר באמצעות עקומות ביקוש והיצע לתכשיטי זהב את השינוי שחל בהוצאות הצרכנים על תכשיטי זהב

בעקבות העלייה במחיר הזהב. (11 נקודות)

ג. הצג והסבר באמצעות עקומות ביקוש והיצע לתכשיטי כסף את השינוי שחל בהכנסות היצרנים של תכשיטי הכסף

בעקבות העלייה במחיר הזהב. (10 נקודות)

4. בשנה האחרונה בנה משרד החינוך 17,000 כיתות לימוד נוספות בבתי ספר, בעיקר ביישובים לא מבוססים כלכלית.

המטרה של משרד החינוך היא להקטין את מספר התלמידים בכיתה, וכך לשפר את תנאי הלמידה.

א. הגדר מהו "הון אנושי". (4 נקודות)

ב. הצג והסבר באמצעות עקומת תמורה כיצד תשפיע בניית הכיתות על הרכב הייצור ואפשרויות הייצור של המשק

בטווח הקצר ובטווח הארוך. הנח שהמשק הישראלי הוא במצב של שיווי משקל באבטלה. (12 נקודות)

ג. הצג והסבר באמצעות עקומת לורנץ ומדד ג'יני כיצד תשפיע בניית הכיתות בבתי ספר ביישובים לא מבוססים

כלכלית על האי־שוויון בחלוקת ההכנסות במשק **בעתיד**. (11 נקודות)

פרק שני (24 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 5-6.

5.

בהתאחדות התעשיינים טוענים כי "המחסור החמור בכוח אדם של אנשים בעלי הכשרה טכנולוגית גורם לפגיעה משמעותית בפריון של התעשייה הישראלית וביכולות הייצור שלה; מוביל לשימוש לא רצוף בקווי ייצור לאורך שעות היממה; פוגע בכושר התחרות של התעשייה הישראלית; ומוביל להעברת קווי ייצור לחוץ לארץ, למדינות שבהן יש כוח אדם של אנשים בעלי הכשרה טכנולוגית מתאימה".

לתיקון המצב מציעים בהתאחדות להגדיל את היקף ההכשרה המקצועית עבור התעשייה. כמו כן, מציעים להשקיע בחינוך טכנולוגי-מקצועי כדי שיהיו עובדים מיומנים בתחום זה. התעשיינים מציעים גם לערוך סדנאות למובטלים כדי שירכשו מקצוע טכנולוגי.

(מעובד מתוך העיתון **דה מרקר** 22/02/2016)

א. (1) הגדר את המושג "פריון עבודה".

(2) ציין את הגורמים המשפיעים על פריון העבודה, על פי הקטע.

(3) כיצד תשפיע הפגיעה בפריון העבודה על אפשרויות הייצור של המשק בטווח הארוך? נמק את תשובתך.

הצג והסבר באמצעות עקומת התמורה.

(12 נקודות)

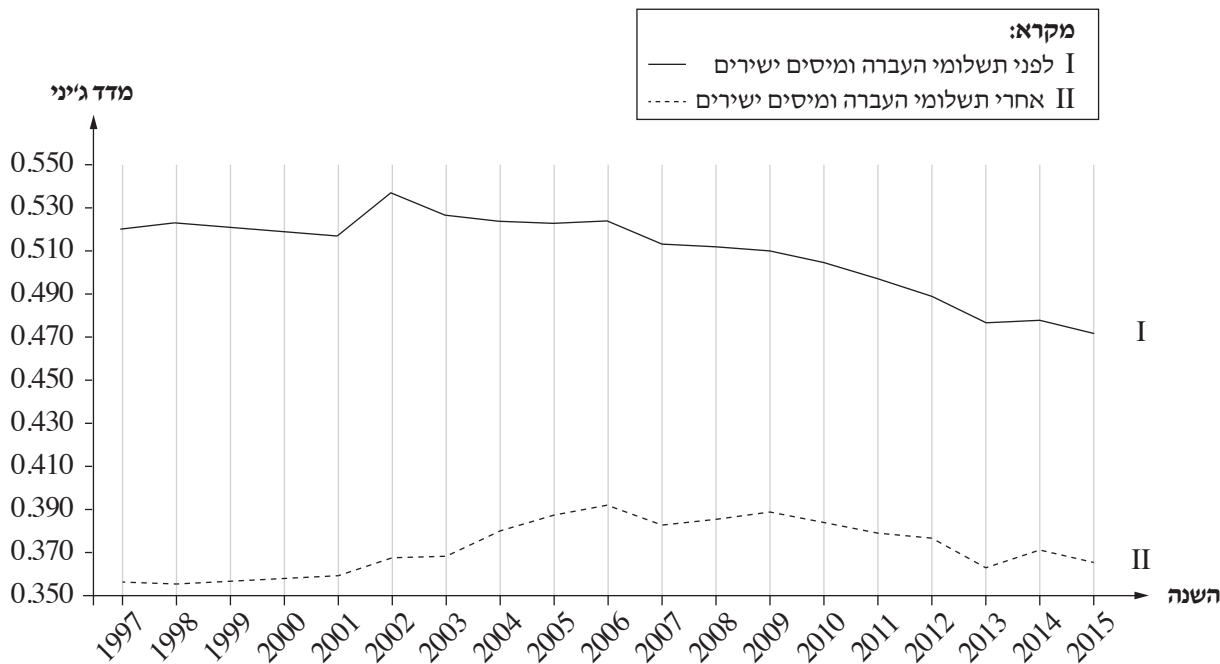
ב. (1) הגדר מהו מדד ג'יני, והסבר כיצד הוא מחושב.

(2) הצג והסבר באמצעות עקומת לורנץ ומדד ג'יני כיצד תשפיע עריכת הסדנאות למובטלים על האי-שוויון

בהכנסות הכלכליות.

(12 נקודות)

6. בגרף שלפניך מוצג מדד ג'יני להכנסה כלכלית ולהכנסה פנויה בישראל, בשנים 1997-2015.

(מתוך "דוח ממדי העוני והפערים החברתיים – דוח שנתי", 2015. המוסד לביטוח לאומי)

א. (1) הגדר את המושגים "הכנסה כלכלית" ו"הכנסה פנויה", וציין איזה גרף מתאים לכל אחד מן המושגים.

(2) תאר את השינויים במדד ג'יני להכנסה הכלכלית בישראל בשנים 1997-2015, על פי הגרף שצינת. (12 נקודות)

ב. (1) תאר את השינויים במדד ג'יני להכנסה כלכלית לעומת השינויים במדד ג'יני להכנסה פנויה בשנים

2006-2002. הצג סיבה אפשרית אחת להבדל בין מגמת השינוי בגרף I ובין מגמת השינוי בגרף II.

(2) הצג והסבר באמצעות עקומת לורנץ כיצד השפיעה הסיבה שהצגת בתת-סעיף ב. (1) על האי-שוויון בחלוקת ההכנסה הפנויה בשנים 2006-2002.

(12 נקודות)

פרק שלישי (22 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 7-10 (לכל שאלה – 11 נקודות).

7. מנהלים של כמה חברות ביטוח חשודים שתיאמו ביניהם מחירים.
- א. מהו כשל שוק? הסבר איזה כשל שוק מתואר בפתיח. (6 נקודות)
- ב. כיצד הממשלה יכולה לפעול נגד כשל שוק זה? (5 נקודות)
8. מדינת ישראל החליטה להגדיל את מספר אשרות העבודה לעובדים זרים בענף החקלאות.
- א. הצג שני עקרונות המאפיינים את הגלובליזציה. (6 נקודות)
- ב. לאיזה מן העקרונות שהצגת מדיניות זו מתאימה? (5 נקודות)
9. הממשלה שוקלת להעלות את שיעור המס השולי לבעלי הכנסות גבוהות. להצעה זו מתנגדים רבים.
- א. מהו מס שולי? (3 נקודות)
- ב. (1) ציין ערך אחד שעל פיו שקלה הממשלה להעלות את המס השולי לבעלי הכנסות גבוהות. מהו הערך המנחה את המתנגדים להצעה?
- (2) מהי עמדתך – האם אתה תומך בהצעה או מתנגד לה? הבא נימוק אחד לביסוס עמדתך. (8 נקודות)
10. בשנה האחרונה ירד שער הריבית במשק.
- א. איזו מדיניות מוניטרית להורדת שער הריבית נקט בנק ישראל? הסבר. (4 נקודות)
- ב. הצג אמצעי אחד של מדיניות מוניטרית זאת, באמצעות עקומות ביקוש והיצע של שוק הכסף. (7 נקודות)

בהצלחה!